

Kort Europees

Rede uitgesproken door drs. B. Beumer, voorzitter CDA-delegatie in het Europees Parlement, tijdens het CDA-Congres van 15 december 1979 te Dronten.

Kort Europees, dat gold vooral voor onze respectabele collega Vondeling van wie het Europees Parlement nog onvoldoende kon beseffen welke hoge verwachtingen men van hem mocht hebben.

Het is goed u weer terug te zien na de Europese verkiezingen.

Er was met u afgesproken contact te houden over wat we mede namens u zouden en konden doen in het nieuwe Parlement. De Nederlandse delegatie, niet zo groot, onderhoudt die contacten toch ook met de CDA-fractie, CDA-besturen, werkbezoeken, spreekbeurten en CDA-aktueel. Wij vonden ook, en dat was niet vanzelfsprekend, een politiek verslag aan dit Congres nodig.

Want u hielp ons dit Parlement rechtstreeks te kiezen en verantwoording is dan een democratische grondregel.

Ondanks het feit, dat er steeds meer in Europa over u wordt besloten, of

ten onrechte besluiten uitblijven, bent u en zijn de gewone burgers nog de grote afwezigen in de gemeenschap.

Er wordt veel bedisseld tussen regeringen, raden van ministers, de Commissie, maar het Europese Parlement staat nog steeds wat in de schaduw en daarmee de democratische controle. Nogal wat regeringen, en niet in de laatste plaats ook de Fransen, vinden het best, want het geeft hun een wat grotere vrijheid om zaken te regelen en dat is vaak in het voordeel van de grotere landen. Een parlement dat rechtstreeks en appellerend aan de publieke opinie grotere invloed zou verwerven, zou de mogelijkheden van regeringen en regeringsleiders wat kunnen beperken en daarmee heb ik eigenlijk de achtergrond geschetst van het conflict waarover u hebt kunnen lezen.

Begrotingsconflict

Het begrotingsconflict tussen Raad van Ministers en het Europees Parlement. Wat is het geval?

De Raad van ministers heeft een begroting ingediend, die, zoals parlementen plegen te doen, van wijzigingsvoorstellen is voorzien.

Op het gebied van de landbouw, op het gebied van milieu, energie, ontwikkelings samenwerking, regionaal beleid, e.d. Voorstellen, die nota bene aansloten bij beleidsvoornemens die de Raad zelf had genomen of in het vooruitzicht had gesteld, maar waarvan je in die begroting eigenlijk maar erg weinig kon terugvinden.

Natuurlijk, de financiële mogelijkheden van de Europese gemeenschap zijn maar beperkt. Ook al omdat de landbouwuitgaven ruim 70% van het totaal uitmaken.

Nu heeft het parlement niet bruusk gezegd: We korten maar op die landbouwuitgaven, - al wilde de socialisten dat aanvankelijk wel - nee we hebben gezegd: we moeten een verschuiving aanbrengen in die landbouwuitgaven zodat er meer mogelijkheden komen voor herstructurering, zodat er meer mogelijkheden komen voor het produceren van producten waar wel vraag naar is, en tegelijkertijd moeten we zorgen dat we wat meer middelen krijgen om een extra gemeenschapsbeleid te voeren. Want we moeten ons wel realiseren, dat van elke 10 volle melkbussen er op dit moment 1 te veel is. Het Parlement heeft gezegd er is een nieuw stuk beleid nodig om ook de programma's te kunnen uitvoeren. We wilden dat ook echt meer realiseren en om nu te voorkomen, dat de Raad zou zeggen: Jullie vragen veel te veel; heeft het Parlement erg selectief gekozen, heeft niet overvraagd. Zelfs de Franse kranten schreven: Het Europees Parlement heeft het pienter gespeeld. En onze collega Notendambach, die veel vergaderingen heeft voorgezeten van de begrotingscommissie, heeft daarbij, met Dankert, een creatieve rol gespeeld. Maar wat deed nu de Raad van Ministers? Die verwierp en beknotte 90% van de voorstellen van het Parlement. En dat zonder een opgaaf van redenen.

Minachting

Moet u zich voorstellen: Je kunt binnen democratische spelregels best voorstellen dat de regering voorstellen van een parlement verwerpt of beknottet.

Maar om dat zonder opgave van redenen te doen betekent eigenlijk een minachting van het parlement; ook een minachting van de kiezers daarachter. Eigenlijk is het ook een minachting van de besluitvorming van de Raad van ministers zelf, die immers met directe verkiezingen had ingestemd, maar waaruit men de consequenties niet wilde trekken.

Het Parlement wil niet op de stoel van de Raad van ministers gaan zitten, het wil wèl het beleid mee bepalen, het wil partner zijn.

Eigenlijk zegt zo'n Raad van ministers: "We willen niet zo'n initiatiefnemend, beleidsbepalend Parlement". Kon dit Parlement deze begroting waarover geen dialoog mogelijk was, accepteren?

Nee, er was geen andere mogelijkheid dan het om die redenen te verwerpen. Want misschien mag ik nog een paar concrete voorbeelden noemen. Wat had zo'n Raad van ministers nu gezegd!

Die had gezegd: er is meer sociale begeleiding nodig bij de herstructurering van de staalindustrie, maar de begrotingsposten werden geschrapt.

Meer en minder welvarende gebieden in de gemeenschap moeten sociaal-economisch - er is nog veel armoede in de gemeenschap - naar elkaar toe groeien. Maar de bedragen voor het regionaal beleid die werden teruggedrukt. Het Parlement heeft gesproken over de honger in de wereld. Hele debatten eraan gewijd en er komen nog meer debatten over. Maar de regering, de ministers, die hebben de bedragen beknot, bekort. De Raad van ministers had gezegd de voorstellen op het gebied van de landbouw met sympathie te zullen bekijken.

Maar de voorstellen sneuvelden. Ik denk dat de Raad van ministers, de EEG zich vergist in deze instelling als zij denkt een democratische controle zo buiten werking te kunnen stellen. Het zijn de juiste prikkels om het zo te doen, die het Parlement nodig had.

Het heeft gereageerd zoals men mocht en moest verwachten. Het dwingt daartoe de Raad ook om zelf in de toekomst besluitvaardiger te worden. Want juist daardoor, doordat het niet zo was, kwam er initiatief bij het Parlement te liggen, dat intenties wil omzetten in besluiten.

Natuurlijk, de Raad van ministers heeft op het laatste moment, en hieruit bleek dat ze de actie van het Parlement toch serieus nam, nog een poging gedaan om tot overeenstemming te komen.

En ineens waren er voorstellen, waren er motiveringen, was er een erkenning dat het Parlement zich ook met het landbouwbeleid mocht bemoeien via de begroting. Er was ineens meer geld beschikbaar, een half miljard, en er is 15 uur lang tot diep in de nacht gepraat om nog tot overeenstemming te komen.

Ineens was het Parlement een serieuze partner. Maar op zo'n korte termijn kon de Raad van ministers het niet meer voor elkaar krijgen en het Parlement is niet op haar schreden teruggekeerd. Het is onjuist om te veronderstellen, dat het Europees Parlement door de begroting te verwerpen nu stagnatie heeft veroorzaakt. Integendeel, het Europees Parlement heeft gezorgd voor een doorbraak, waardoor vernieuwingen die in de partijprogramma's stonden en ook in dat van de EVP, nu meer mogelijkheden zullen krijgen omdat er grotere druk komt op de besluitvorming.

Landbouw

Een enkele opmerking nog over de landbouw.

Als we het probleem van de zuivel-overschotten, melk-overschotten, laten bestaan, dan zullen binnenkort onherroepelijk ingrijpende maatregelen nodig zijn. Kijk naar Frankrijk, kijk naar Ierland. Ook daar stijgt de productie nog in de zuivel-sfeer. En dan zou men tegen ons, euro-parlementariërs, hebben gezegd, waarom hebben jullie niet tijdig een verstandig compromis uitgewerkt toen het nog kon. De voortdurende vlucht naar voren, is maar een armzalig alternatief voor beleid.

En ik vind de reacties van de internationale landbouworganisaties kritisch, maar zeker niet volstrekt afwijzend. Het is een versrandig compromis, want het bouwt de landbouw-overschotten wel af, daarbij nadrukkelijk rekening houdende met de posities van de kleine boeren, maar tegelijkertijd richt het de mogelijkheden op andere zwakke plekken in de landbouw, waar wel degelijk een markt voor bestaat. Men zegt een Parlement mag dat toch niet spelen via de begroting, zo'n herstructurering. Maar sinds wanneer is een begroting geen politiek instrument.

Als ik de discussies hoor bij onze eigen landbouwbegrotingen, dan merk je heel goed dat daar een stuk politiek beleid aan ten grondslag ligt. En daarom geloof ik dat deze besluiten nodig waren en dat ze perspectieven bieden op een reëler situatie.

Absenteïsme

Ik heb het woord afwezigheid gebruikt sprekend over de Europese burger. Ontwikkelingen die in gemeenschaps- en communautair beleid eerder remmen dan stimuleren. Een absenteïsme in Europa is ook overigens zichtbaar. Engeland stelde zich op het standpunt, datgene wat we stoppen in de Europese gemeenschap, moeten we er eigenlijk ook weer uithalen. En Frankrijk voelt niet veel voor de Euratom-regelingen, omdat ze liefst een geheel onafhankelijk nucleair beleid voert. De grote landen maken graag onderlinge afspraken die ze dan in de gemeenschap introduceren waardoor ze moeilijker zijn tegen te houden. Dat betekent het zich verwijderen van een gemeenschappelijk beleid en met name voor de kleinere landen betekent dat minder mogelijkheden. Het is goed dat vooral de kleinere landen ook in Dublin hebben voorkomen dat het wezen van het gemeenschappelijk beleid werd aangetast, waarbij Europa zou kunnen vervallen tot een soort nationaal naast elkaar bestaand parallelisme zonder wezenlijke verbindingen. Want het kenmerk voor het extreme nationalisme wat we nu zien, is bijziendheid. En visie is dan dreigend omdat overmorgen te ver af is voor wie directe voordelen wil verkopen. Voor kleinere landen is het alternatief voor een communautair absenteïsme een sterkere dominantie van grotere landen, die zich dan minder hebben te storen aan een gemeenschappelijk beleid, waarin ook de invloed van kleinere landen wordt vastgelegd.

Paradox

Er is eigenlijk sprake van een paradoxale situatie.

Buiten de Europese Gemeenschap ziet men die gemeenschap als een groeiende, economische en politieke invloedsfactor. Ik denk aan de ontwikkelingslanden, die ondanks kritiek op een nog ontoereikend beleid van de Europese Gemeenschap, toch geen betere alternatieven hebben.

Niet van de VS, niet van de SU en ook niet van Japan. Men kan best kritiek hebben op de overeenkomst van Lomé, en toch is er nog geen tweede voorbeeld van zovergaande samenwerking tussen economisch ontwikkelde en ontwikkelingslanden, waarbij niet alleen een belangrijke overdracht van middelen plaatsvindt, maar waarbij ook onze markten verder werden opengesteld. U moet toch eens de tarieven bekijken, die de Europese Gemeenschap handhaaft in vergelijking met andere handelsblokken.

Ze zijn bepaald wel laag. Er is bovendien een begin van een stukje normering van economische verhoudingen.

Maar het is van groot belang dat we tot soortgelijke overeenkomsten komen met de Aziatische landen en met Latijns Amerikaanse landen. We moeten niet streven naar één Europees blok. Een soort vergrote nationale staat. Maar dit Europa, waaraan door een groot deel van de wereld wordt geappelleerd, juist ook door de minst welvarende, zal intern moeten samenwerken om een zo groot mogelijke bijdrage te leveren aan het ontstaan van nieuwe mondiale afspraken, die bevorderen dat de sociaal-economische verhoudingen in onze wereld meer op rechtvaardigheid worden geïnterpreteerd.

Structuren

Uit statistieken van het Amerikaanse State Department blijkt, dat in Latijns-Amerika waar veel Amerikaanse filialen zijn gevestigd en ook wel West-Europese, kapitaalstromen gemakkelijker vloeien ook ondersteund door de Wereldbank en het IMF als er Junta-achtige regeringen opereren. Minder gemakkelijk als het gaat om socialistische of christen-democratische regeringen, die een verdere welvaartsspreiding ook bestemd voor de armeren nastreven omdat voor banken stabiliteit en vrij verkeer van opbrengsten belangrijk is. Dat zijn toch structuren die doorbroken zouden moeten worden als we spreken over een rechtvaardiger economische orde waarin West-Europa zou kunnen bijdragen. Net zo goed alsook ecologische randvoorwaarden niet na maar tegelijkertijd met economische moeten worden afgewogen. Die ook moet voorkomen dat er een levensgevaarlijke concurrentieslag op wereldschaal rond energievoorziening en productie ontstaat.

Een Europa dat bijdraagt aan het van de grond komen van dergelijke mondiale afspraken ook fase gewijs, waarin het geeft en neemt, kan waardevol bijdragen tot meer recht tot meer stabiliteit en op deze wijze niet in het minst tot betere vredeskansen. Dit appèl dat van buitenaf op Europa toekomt mag niet afspringen op interne afwezigheid, op re-nationalisatie of onverschilligheid van hen die Europa weg-etiketteren, die zeggen het is toch maar een kapitalistisch, toch maar een imperialistisch Europa zonder enig beter perspectief.

Europa kan zich zijn afwezigheid van samenwerking niet veroorloven nu er nog zoveel aan de internationale rechtsorde formeel en materieel ontbreekt. En ook in dat opzicht kan een hardnekkig gemotiveerd parlement richting-

gevend werken. De programma's van onze politieke partijen ook van de Europese Volkspartij, bieden daarvoor voldoende basis.

De CDA-delegatie

Hoe gaat het nu met onze kleine delegatie in die grote fractie van de Europese volkspartij?

We proberen het kleine getal zwaarder te laten wegen door de mate van onze aanwezigheid. We doen het ook elk vanuit zijn eigen deeltaak door regelmatig met anderen of soms alleen, initiatieven te nemen. Een paar trefwoorden.

Op het punt van de begroting hebben we doorslaggevend mee-geamendeerd. We hebben resoluties ingediend op het punt van de vluchtelingenhelp, ontwikkelingssamenwerking, niet in het minst ook op het gebied van de Rijnvervuiling, emancipatie van de vrouw, arabische boycot, aandrang publicatie openbaarmaking van het rapport van de wijze mannen en verder over de arbeidsomstandigheden. We proberen dat te doen op basis van het programma wat we u voorhielden maar ook in de geest waarin we dat deden. We zijn ons er ook van bewust niet een geheel onbetekend element te zijn in het spanningsveld zoals dat nu eenmaal in zo'n grote fractie bestaat tussen Duitsers en Italianen of zelfs tussen CSU en CDU.

Het heeft mede op de punten die ik noemde tot voor ons meer herkenbare resultaten geleid. We opereren niet als een aparte of geïsoleerde groep. We realiseren ons zeer wel deel uit te maken van één fractie en handelen daar ook naar.

Discussie

Aan de andere kant willen we toch ook proberen iets van datgene wat het CDA beweegt gestalte te geven in die fractie. We hebben als Nederlandse delegatie ook onderlinge vergaderingen over organisatorische zaken. Ook om initiatieven te bespreken of van onze delegatie onderling of vanuit de fractie. Zo waren wij op een gegeven moment van mening dat een initiatief vanuit onze fractie zou leiden tot een uitspraak over kernbewapening in positieve zin m.b.t. modernisering.

Wij waren als Nederlandse delegatie van mening dat dat niet in het Europese Parlement thuishoorde omdat we wat dat betreft een andere taakverdeling hebben. Wel heeft de fractie een positieve verklaring over dit onderwerp uitgegeven. Overigens door nogal wat delegatiegenoten krachtig geamendeerd, waarmee ook de meeste leden van onze delegatie op 2 na hebben ingestemd. Het heeft in de fractie in ieder geval geleid tot een uitvoerige discussie die verder ging dan de vraag of we alleen maar zouden moeten reageren op de Russische SS-20.

Er kwamen ook andere overwegingen op tafel zoals de menselijke verantwoordelijkheid ten opzichte van deze schepping. En ook het kostenpeil van onze bewapening tegenover hetgeen zoveel meer nodig is om in deze wereld in urgente behoefte te voorzien. De discussie is niet gesloten.

Herkenning

Voor een aansprekender ontwikkeling is een invloedverschuiving nodig van het bureaucratische Europa van de instellingen naar het gekozen deel te bevorderen door nauwe contacten tussen Europese en nationale parlementariërs. We hebben er beiden belang bij, Europa levert de schaal waarop nationale besluiten vaak beter tot zijn recht kunnen komen. Nationale parlementen moeten zorgen dat Europese besluitvorming ook een goede afronding krijgt. Ik hoop te hebben duidelijk gemaakt dat wij proberen zo veel mogelijk in relatie en in contact met u voor te geven aan een beleid waarvan u straks hebt gezegd: daarover hebben ze tijdens de verkiezingen ons wat van gezegd en we hebben het nu toch ook herkend.